

SLR med »tid-og-blænde

SLR med »tid-og-blænde-program«

Canons nyeste spejlfleks har mere automatik end noget andet kamera. Ikke alene kan man vælge mellem lukkerautomatik og blændeautomatik, men der er desuden en tredje mulighed, hvor fotocellen styrer lukkertiden og blænden samtidig.

Af H. S. de Kue

Test

Canon laver ikke kun kameraer, men bl.a. også lommeregnerne. Når man tænker på, at en lommeregner kan dividere et par ottecifrede tal op i hinanden, er det ikke så mærkeligt, at netop Canon kommer først med et kamera med så mange elektronisk styrede funktioner. Det kommer man straks til at tænke på, når man i søgeren ser både lukkertid og blænde angivet med de velkendte lysende »lommeregner-tal«.

Tre slags automatik

Canon nåede ikke at blive nummer ét med dobbeltauomatik. I januarnummeret (side 38) har jeg skrevet om en Minolta, som enten styrede lukkertiden efter at fotografen havde valgt blænden, eller omvendt. Og det eneste lille tilløb til en tredje slags automatik var, at lukkertiden automatisk blev ændret, når blænden »slap op«.

Men Canon har altså renyrdet de mange muligheder, som en microcomputer giver. Fordelen ved den »tredie« automatik, hvor lukkeren og blænden styres samtidig af fotocellen, er det enormt store område der dækkes af automatikken. Man behøver ikke at ændre noget på indstillingen, selv om man skiftevis fotograferer indendørs (uden blitz) og ude i solskin.

Blænde-automatikken

Heldigvis har Canon gjort betjeningen så overskuelig, at man næsten kan klare sig uden brugsanvisning. Oven på kamerahuset er en omskifter, der skiftevis kan dække lukkertiderne og blændetallene på en drejeskive. Hvis man stiller omskifteren sådan, at lukkertallene kan ses, ved man, at nu skal man selv vælge en lukkertid og overlade blænden til fotocellen.

Så snart udløserknappen

trykkes et lille stykke ind, tændes »lommeregner-tallene« i søgeren. Man ser både den lukkertid, som man selv har valgt og den blænde, som fotocellen styrer. Men hvis fotocellen ser, at der skal blændes op til $f/1,4$, mens objektivet kun har lysstyrke $f/1,8$ så står blændetallet 1,4 og blinker. Så er man klar over, at blænden er »sluppet op« og at man skal ændre lukkertiden. (Det gjorde Minolta XD-7 automatisk).

Ligedan når der er for meget lys til objektivets mindste blænde. Normalobjektivet har 16 som mindste blænde, og når der er så meget lys, at fotocellen helst ville styre objektivet på blænde 19, 22, 27 eller 32 (læg mærke til, at de halve blændetrin er med) så blinker blændetallet. Skifter man til en makro-optik med mindste blænde 22 eller 32, så sørger automatikken for, at blinkeriet først begynder, når man

overskrider det pågældende objektivs mindste blænde. Det samme gælder naturligvis blinksignalet ved overskridelse af et objektivs største blænderåbning (altså lysstyrken).

Lukkerautomatikken

Den anden form for automatik er lige så meget sikret mod fejlbetjening. Omskifteren skal stilles sådan, at man kan se blænderækken ovenpå kamerahuset. Man kan selv vælge blænden i halve trin, f.eks. 9,5 (midt imellem 8 og 11) eller 19 (mellem 16 og 22).

Stiller man fejlagtigt på et højere tal end objektivets mindste blænde, eller vælger man et lavere blændetal end objektivets lysstyrke, så sker der ikke noget forkert. Automatikken stiller så på det nærmeste blændetal, som objektivet har og dette blændetal vises også med »lommeregner-tal« i søgeren.

Det andet sæt tal i søgeren

e-program «

viser, på hvilken lukkertid automatikken vil køre. Rettere sagt, lukkeren kører trinløst, men i søgeren afrundes der til nærmeste halve trin. Det vil sige, at der mellem f.eks. 1/125 og 1/250 sek. også er 1/180 sek.

Hvis man bruger en hurtig film og stor blænderåbning, kan selv 1/1000 sek. være for lang tid. Men så bliver man advaret, fordi tallet 1000 i søgeren begynder at blinke.

Tid-og-blænde-programmet

Den tredje slags automatik er ny for en spejlrefleks, men vi har set den i mange år i 24x36 mm søgerkameraer. Fordelen af samtidig styring af tid og blænde er: 1) tid og blænde dækker tilsammen et meget stort område af lysforhold, 2) derfor behøver man aldrig at ændre indstillingen, man skal bare trykke på knappen.

Når Canon A-1 stilles på P (= programmeret), så starter automatikken i svagt lys med fuld blænderåbning og den lukkertid, som er nødvendig. Er der lidt bedre lys, bliver overskuddet først »investeret« i kortere lukkertider. Først når lukkertiden er kommet til 1/8 sekund, begynder automatikken også at blænde objektivet lidt ned. Herefter flyttes både lukkertiden og blænden et halvt trin hver, for hver fordobling af lysmængden.

Eksempel: bruger man normalobjektivet med lysstyrke f/1,4 så vil automatikken bibeholde blænde 1,4 indtil der er lys nok til 1/8 sek. lukkertid. Først derefter tages der hul på blænden. Ved 1/15 sek. kører objektivet på blænde 2, ved 1/30 sek. på blænde 2,8 osv. indtil man (ved meget kraftigt lys) er havnet på blænde 16 og 1/1000 sek.

En ting, der ikke er oplyst i brugsanvisningen: køres det samme tid-blænde-program uanset brændvidden? Det fik jeg ikke lejlighed til at prøve i denne omgang. Med f.eks. en 200 mm tele vil jeg godt bibeholde

den fulde blænderåbning, indtil lukkeren kører på 1/1000 sek.

To slags manuel betjening

Når man kobler automatikken ud, kommer der som advarsel et lysende M i søgeren. Med hensyn til lysmålerens aflæsning kan man vælge mellem to muligheder. Enten at søgeren viser den lukkertid, man har indstillet og den blænde, fotocellen vil anbefale - eller den blænde, man har indstillet og den lukkertid, som fotocellen vil anbefale.

Endnu en fiks detalje: lommeregnertallene lyser kraftigt ved udendørs fotografering med et lyst søgerbillede. Men ved fotografering i svagt lys er blusset i tallene også skruet ned, så tallene ikke distraherer fra søgerbilledet.

Øvrige data

Der er ikke plads til at beskrive alle enkeltheder. Derfor i telegramstil kameraets tekniske data.

Lysmålerens siliciumcelle måler fra hele søgerbilledet, dog med størst følsomhed i midten. Filmhastighedsindstilling 6-12.800 ASA (9-42 DIN). Vandret kørende stoflukker, tider 1/1000 sek. til 1/2 minut. Motordrev, som kan indstilles på 5 billeder pr. sek. eller 3,3 bld/sek. eller enkelt-skud. Med en lille hvis knap i håndtaget skifter man hurtigt til 5 bld/sek. uanset hvad omskifteren står på, så man altid lynhurtigt kan fange en pludselig opstået situation. Kamerahuset vejer 620 gram og motoren kun 200 gram. Men dertil kommer normalobjektivet 300 gram, batteriholderen 170 gram og 12 små batterier à 16 gram, så det hele vejer køreklar alligevel 1485 gram.

I denne omgang fik jeg ikke prøvet en automatisk elektronflash, der specielt hører til Canon A-1. Den omtales, når vi laver en egentlig SLR-test.

Test: Nikon FE

Kompakt automat

Ved siden af den kompakte Nikon FM (se vor test i martsnummeret, side 34) kommer der nu en Nikon FE, der har eksponeringsautomatik. Automatikken virker ligesom på f.eks. Nikon EL 2 (og Nikkormat EL/ELW). Det vil sige, at fotografen vælger blænden og fotocellen styrer lukkertiden efter lysforholdene. I søgeren kan man aflæse, hvilken lukkertid automatikken kører på.

Nikon FE, der kan fås i krom eller sort udførelse, ligner Nikon FM på en prik. Samme størrelse, samme vægt (kamerahuset alene 590 gram) og FE'eren kan køre med den samme winder MD-11 (3,5 billeder pr. sek.).

Udvendig på kamerahuset er der kun små forskelle med FM-modellen. Der er kommet en knap for at teste batteriet. Knappen for dobbelteksponering er flyttet. Og da det er en automat, er der en korrektionsknap fra 1/4 x til 4 x den

automatisk styrede lukkertid.

Indvendig er der mere forskel. I stedet for en mekanisk lukker 1-1/1000 sek., og B, har Nikon FE en elektronisk styret lukker, der desuden har tider op til 8 sekunder. Der er kun én mekanisk styret tid, foruden naturligvis B. Den mekaniske tid er 1/90 sek. og den bruges til optagelser med elektronblitz og som reservetid, hvis man uventet står med et dødt batteri.

Ved manuel indstilling ser man i søgeren to visere. En grøn, der viser den selvvalgte lukkertid og en sort, der angiver, hvilken lukkertid fotocellen vil anbefale.

Øverst i søgeren kan man se objektivets blændetal. De lange lukkertider 2, 4 og 8 sekunder virker også ved manuel indstilling.

Matskiven har snitbillede og en ring af mikroprismer. Den kan udskiftes til et par andre matskiver, den ene med finmatteret midterfelt og den anden med desuden et kvadratnet.

Lysmålerens filmhastighedsindstilling går fra 12 til 4000 ASA (12-37 DIN).

Importøren venter et lille antal Nikon FE i august, men det varer nok til hen på efteråret, før der kommer rigtig gang i leveringen.